



Dato: 20-08-2004
Jour. Nr. 2004-22-2783

NOTAT

om

sikkerhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med eventuel etablering af en fjernbusholdeplads på pladsen foran Politivet 14 i København

1. Baggrund

Københavns Kommune besluttede den 19. juni 2002, at de nuværende fjernbusholdepladser i Bernstoffsgade og Ingerslevsgade skal nedlægges. Samtidig besluttede kommunen, at Politivet for en periode af 2-3 år indrettes og anvendes som midlertidig fjernbusholdeplads. Politidirektøren i København fremkom i et høringssvar af 16. december 2003 med indvendinger imod placeringen under henvisning til bl.a. trafikale og færdselssikkerhedsmæssige hensyn. Rigspolitichefen, hvis hovedkvarter er beliggende Politivet 14, blev ikke hørt i sagen.

Trafikministeriet traf den 29. januar 2004 afgørelse i sagen. Ministeriet gav således samtykke til, at der etableres en midlertidig fjernbusterminal på Politivet.

Rigspolitichefen henlede - efter at være blevet bekendt med sagen - ved brev af 19. marts 2004 Justitsministeriets opmærksomhed på sagen, idet Rigspolitichefen henviste til en række af de væsentlige sikkerhedsmæssige betænkeligheder, der vil være forbundet med at placere en fjernbusholdeplads foran Politivet 14. Justitsministeriet videresendte den 24. marts 2004 Rigspolitichefens brev til Trafikministeriet. Justitsministeriet oplyste i den forbindelse, at ministeriet kunne tilslutte sig

Billag Veldir

013-00321-1/33

Rigspolitechefens oplysninger og anmodede på den baggrund Trafikministeriet om at genoverveje afgørelsen.

Trafikministeriet meddelte ved brev af 2. juni 2004, at ministeriet havde besluttet at genoptage sagen.

2. Truslen

Der er for tiden et generelt forhøjet terrortrusselsniveau i den vestlige verden. Dette generelt forhøjede trusselsniveau har været en realitet siden terrorhandlingerne mod USA den 11. september 2001 og de efterfølgende militære aktioner i henholdsvis Afghanistan og Irak - særligt for de lande, der har bidraget militært til aktionerne.

Terrorhandlingerne i Madrid den 11. marts 2004 understregede det generelt forhøjede trusselsniveau i Europa.

Hertil kommer det forhold, at terrorhandlingerne i Madrid i marts måned i år tages som udtryk for et eksempel på en tendens blandt de radikale ekstremistiske netværk til at operere med mere simple angreb mod relativt ubeskyttede mål, d.v.s. steder - som eksempelvis banegårde og andre trafikknudepunkter - hvor sikkerhedsforanstaltningerne i et vestligt samfund almindeligvis vil og må være af begrænset karakter.

Det er vurderingen blandt de vestlige efterretningstjenester, at den nuværende trusselssituation - med et generelt forhøjet trusselsniveau i Europa - ikke vil ændre sig i nedadgående retning på hverken kort- eller mellemlangt sigt.

3. Sikkerhedsmæssig vurdering

Rigspolitechefembedet er den øverste myndighed i dansk politi og har som sådan væsentlige centrale (nationale) funktioner i forhold til det samlede politi, ligesom en række centrale afdelinger i dansk politi, som løser overordnede opgaver, som ikke er nyttet til bestemte politikredse, er henlagt under rigspolitechefembedet.

Rigspolitichefembedet er beliggende på adressen Polititorvet 14 og vil således i givet fald være placeret "klods op" af det areal, som af kommunen påtænkes indrettet og anvendt som fjernbusholdeplads.

Som en central del af Rigspolitichefembedet er Rigspolitiets nationale koordinerende stab ligeledes placeret på Polititorvet 14.

Rigspolitichefens nationale koordinerende stab har i situationer, hvor der som følge af trusler, terrorhandlinger, ulykkes- og katastrofegendelser m.v. vil være behov for en samlet beredskabsmæssig indsats i Danmark, til opgave at sikre en effektiv inddragelse af alle relevante myndigheder med henblik på at tilvejebringe grundlaget for den operative koordinering og prioritering af den samlede nationale indsats.

Herudover huser bygningen en række af rigspolitichefens (og dermed dansk politis) operative specialafdelinger, herunder Nationalt Efterforskningsstøttecenter (NEC) samt politiets aktionsstyrke (Antiterrorkorpsen).

Etableringen af en fjernbusholdeplads på Polititorvet må forventes at indebære, at der en væsentlig del af døgnet vil ankomme og afgå et stort antal busser umiddelbart ud for Rigspolitichefembedets hovedsæde. Som følge heraf vil et stort antal personer, som det ikke umiddelbart vil være muligt nærmere at kontrollere - ud over at de vil fremstå som rejsende - hver dag konstant opholde sig kortere eller længere tid på torvet. På tilsvarende vis må der forventes at ville henstå store mængder bagage, hvis ejerforhold kan være umiddelbart svært at fastslå, men som vil og kan fremstå som bagage med tilknytning til fjernbustrafikken. Disse forhold og den umiddelbare legitimation for ethvert ophold af personer og bagage på stedet, som holdepladsen vil skabe, vanskeliggør selvsagt enhver bare nogenlunde kontrol med området.

Et infrastrukturelt trafikknudepunkt - som en fjernbusholdeplads - må som anført ovenfor under pkt. 1 i dag antages at udgøre et potentielt selvstændigt terrormål.

Ydermere må Rigspolitichefembedet - og til dels også Politidirektøren i København, som ligger overfor - antages at udgøre selvstændige potentielle attraktive

terror mål. Ødelæggelse eller beskadigelse af Rigspolitichefembedet vil i værste fald kunne sætte samfundsvitale dele af landets totalforsvar "ud af spillet". Det siger sig selv, at en fjernbusholdeplads som den af kommunen påtænkte vil kunne udgøre en hensigtsmæssig operativ ramme for planlægning og gennemførelse af en terrorhandling mod dansk politis nationale hovedkvarter.

Hertil kommer, at Rigspolitichefembedet - der som ovenfor anført bl.a. huser den nationale koordinerende stab - i tilfælde af en krisesituation er udpeget som et såkaldt nøglepunkt, der efter omstændighederne vil skulle bevogtes af bevæbnede vagter, ligesom området omkring hovedsædet hurtigt vil skulle afspærres for at sikre, at Rigspolitiets funktioner i alle situationer kan opretholdes.

Det bemærkes endvidere, at der - som anført i Rigspolitichefens brev af 19. marts 2004 - ved rigspolitichefembedet er besøg af bl.a. sikkerhedstruede udenlandske ambassadører og sikkerhedstruede højtstående udenlandske politichefer. Også i disse tilfælde vil en forsvarlig afdækning af området således i høj grad blive vanskeliggjort af holdende busser samt ventende passagerer. Der må derfor også her forventes at ville forekomme situationer, hvor en hel eller delvis afspærring af området er nødvendig for at sikre området.

Politiets Efterretningstjeneste skal i øvrigt bemærke, at der - som følge af det generelt forhøjede trusselsniveau i den vestlige verden - for tiden pågår overvejelser om en yderligere sikring af forskellige af politiets lokaliteter, herunder bl.a. efterretningstjenestens eget hovedkvarter, men også rigspolitichefens hovedsæde. Dette vil givetvis indebære, at der anbefales etableret egentlige fysiske sikkerhedsforanstaltninger, som det kendes fra bl.a. visse udenlandske repræsentationer i Danmark. Politiets Efterretningstjeneste agter i den forbindelse snarest at rette henvendelse til Rigspolitichefen.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der også internationalt for tiden generelt er en tendens til, at sikkerheden omkring samfundsvitale nøglepunkter intensivres, og at det i andre lande vil være utænkeligt at placere en fjernbusholdeplads ved det nationale politihovedkvarter.

4. Konklusion

På baggrund af ovenstående forhold vurderes det, at selv en midlertidig etablering af en fjembusholdeplads på Polititorvet i København af sikkerhedsmæssige grunde vil være uforsvarlig.